ONDERZOEK NAAR DE INVULLING VAN DE NIEUWE SCHOOLWEEK

DEEL 1: HAALBAARHEID

Onderzoeksopzet definitieve versie 26 januari 2022

Inleiding

Er is een lerarentekort. Wat de overheid, besturen en scholen er ook aan doen, dat tekort wordt de komende jaren nog groter. Op de Hbo-opleiding voor leerkrachten in het primair onderwijs, de Pabo, zitten niet genoeg studenten om aan de vraag te voldoen. Voor het probleem is opgelost zijn we jaren verder. Een kind dat nu in groep 1 zit, gaat tegen die tijd al bijna naar het voortgezet onderwijs. Daar kunnen we niet op wachten.
Door het lerarentekort wordt het steeds moeilijker goed onderwijs te bieden en goed voor ons personeel te zorgen. Eind oktober 2021 maakten Fedra, OPO IJmond en Atlant Basisonderwijs bekend samen een alternatief van de schoolweek te gaan onderzoeken.

Een alternatieve invulling van de schoolweek raakt directeuren, medewerkers en ouders. Daarom worden zij gevraagd actief mee te denken in de zoektocht naar een passend alternatief. Er zijn klankbordgroepen ingericht met ouders, directeuren en medewerkers. Zij hebben wensen en ideeën ingebracht.

Alle ideeën die door directeuren, medewerkers en ouders zijn ingebracht zijn geclusterd in een viertal thema's en worden in dit onderzoek op *haalbaarheid* getoetst. Het vervolgonderzoek (deel 2) zal vooral gaan over de organisatie, kosten en voor- en nadelen van haalbare oplossingsrichtingen.

Thema's

De aangedragen ideeën zijn onder te verdelen in de volgende thema's:

A. <u>Tekort aanvullen met 'nieuwe medewerkers'</u>
   - Inzet van vakdocenten en vakexperts die zelfstandig voor de groep kunnen staan.
   - Onderwijs met aanvulling van vakdocenten aanbieden in cohorten evt. gecombineerd met blended learning (hybride op school)
   - Inzetten van herintreders (participatiefonds)

B. <u>Tekort aanvullen met 'uitbreiding werktijdfactor huidige medewerkers'</u>
   - Gratis opvang aanbieden voor de extra dag die medewerkers extra gaan werken.
   - Flexibiliteit bieden in werktijden. (later beginnen, eerder stoppen)

C. <u>Afremmen van het tekort door 'Behoud van medewerkers'</u>
   - Pauze vervanging door externen
   - Korte werkdagen, minder lestijd, minder administratie, meer tijd voor schoolontwikkeling etc.

D. <u>Tekort opvangen met 'minder onderwijs'</u>
   - Een vierdaagse schoolweek, waarbij 4 dagen werken gelijk staat aan 1Fte.
   - Een vierdaagse schoolweek + aanbod dag 5 voor 'kwetsbare' kinderen.

Onderzoeksvragen

De opdracht van de bestuurders is om op zoek te gaan naar een alternatieve invulling van de schoolweek dat het tekort voldoende opvangt. Dit kan vooralsnog op twee manieren:

1. Een alternatief dat op alle scholen gelijktijdig wordt ingevoerd;
2. Enkele alternatieven die stapsgewijs op basis van de ernst van het tekort worden ingevoerd. Denk hierbij aan het gebruik van een stoplichtwerkwijze. Scholen kunnen zich bevinden in de zones groen, oranje of rood. Aan iedere kleur is een invulling gekoppeld.

In dit eerste deel onderzoeken we in welke mate de vier thema's haalbaar zijn en als invulling kunnen dienen voor manier 1 en/of 2.

<u>Hoofdvraag</u>

Is thema A, B, C, D bruikbaar als invulling om op alle scholen gelijktijdig en/of stapsgewijs in te voeren?

Deelvragen m.b.t. thema A:

a) Wat is het verschil tussen vakdocenten en vakexperts?
b) Wanneer is een vakdocent bevoegd om les te geven in het basisonderwijs?
c) Welke vakken kunnen en mogen worden verzorgd door vakdocenten/experts en welke vakken in principe niet?
d) Hoeveel fte aan vakdocenten en/of vakexperts is er nodig om het tekort aan te vullen bij gelijktijdige en een stapsgewijze invoering?
e) Zijn er voldoende vakdocenten en/of experts beschikbaar? Op welke termijn? In dienst of ZZP?
f) Wat zijn de kosten voor de inzet van vakdocenten en/of vakexperts?
g) Hoeveel herintreders zijn er in de regio beschikbaar?

Deelvragen m.b.t. thema B:

a) Zijn leerkrachten bereid om voor een langere periode (minimaal 1 schooljaar) uit te breiden in werktijdfactor?
b) Zijn er interventies die bijdragen aan de bereidheid?
c) Welke interventies (opvang, flexibele werktijden, etc.) dragen in welke mate bij aan de bereidheid onder leerkrachten om uit te breiden in werktijdfactor?

Deelvragen m.b.t. thema C:

a) Is het mogelijk de ervaren werkdruk onder leerkrachten verder te laten afnemen?
b) Op welke wijze?
c) Wat zijn de kosten hiervan?

Deelvragen m.b.t. thema D:

a) Wat levert een vierdaagse schoolweek op aan formatie?

b) Wat zijn eventuele financiële en juridische gevolgen wanneer 1fte gelijk is aan 4 werkdagen?
c) Voor hoeveel scholen is een 5e dag te vullen met een aanbod door vakdocenten/vakexperts die zelfstandig een groep kunnen draaien?

Onderzoeksopzet

Beantwoorden deelvragen bij thema A	Beantwoorden deelvragen bij thema B
- Theoretisch onderzoek voor het beantwoorden van vraag a, b en c. - Data-analyse voor het beantwoorden van vraag d: op basis van huidige en de te verwachten tekorten en berekenen hoeveel vakdocenten er nodig zijn en voor welke vakken. - Bevragen van instanties voor het beantwoorden van vraag e, f en g: Participatiefonds, Centrum voor de kunsten, Lukida, de 5e dag, plein-c, Mocca Amsterdam, LKCA, AHK, culturele vacaturebank.	Om een antwoord te krijgen op deelvragen behorende tot categorie B wordt een digitale vragenlijst uitgezet onder alle medewerkers. De vragenlijst wordt samengesteld met de klankbordgroep personeel.
Beantwoorden deelvragen bij thema C	**Beantwoorden deelvragen bij thema D**
De deelvragen a en b worden meegenomen in de vragenlijst voor medewerkers (thema b).	Vraag a wordt beantwoord door middel van een berekening. Vraag B. wordt uitgezet onder de HR medewerkers. Zij dienen dit theoretisch te toetsen. Vraag C. wordt meegenomen in de vraaggesprekken met instanties zoals genoemd bij thema A.

Planning

Week 1: feedback op onderzoekopzet bestuurders

Week 2: start onderzoek

- Onderzoeksopzet bespreken met klankbordgroep directeuren 13-1.
- Theoretisch onderzoek.

Week 3

- Feedback van RvT op onderzoekopzet 17-1.
- Contact met HR-medewerkers en uitzetten onderzoeksopdracht.
- Onderzoekopzet visualiseren voor platform nieuwe schoolweek.
- Data-analyse en berekeningen (met hulp directeuren).
- Contact leggen instanties .

Week 4:

- Feedback van GMR op onderzoekopzet 24-1
- Onderzoeksopzet toelichten aan klankbordgroep personeel en ouders 25-1 en directeuren 24-1.
- Met de klankbordgroep personeel een vragenlijst medewerkers opstellen 25-1.
- Contact leggen (bevragen) instanties.
- Contact met HR-medewerkers en uitzetten onderzoeksopdracht.
- Vragenlijst medewerkers voor feedback naar bestuurders 27-1

Week 5-7:

- Uitzetten vragenlijst medewerkers (2 weken reactietijd).
- Contact leggen (bevragen) instanties.

Week 7:

- Onderzoeksresultaten bundelen en beantwoorden deel- en hoofdvragen.
- Presentatie onderzoeksresultaten aan bestuurders.

Week 8:

- Schriftelijk informeren klankbordgroepen over resultaten en wat dit betekent voor het vervolgonderzoek en het tijdspad.
- Nieuwsbrief ouders en medewerkers en aanvullen platform.